“OEKRAÏENSE TAALWETTEN MAKEN EU-LIDMAATSCHAP ONMOGELIJK”

Oekraïne kan geen lid worden van de EU als het zijn discriminerende taalwetten niet schrapt, stelt Gabor Landman, oprichter van de stichting European Language Rights die zich inzet voor gelijke taalrechten.

“De Oekraïense taalwetten vormen een schending van het verdrag van Straatsburg. Het zal heel kwalijke gevolgen hebben als de EU deze discriminatie toestaat.”

GABOR LANDMAN, STICHTING EUROP

“Oekraïense taalv
EU-lidmaatschap

Oekraïne kan geen lid worden van de EU als he rende taalwetten niet schrapt, stelt Gabor Landm de stichting European Language Rights die zich taalrechten. “De Oekraïense taalwetten vorme van het verdrag van Straatsburg. Het zal heel k hebben als de EU deze discriminatie toestaat.”

Karel Beckman

Gabor Landman, zoon van een Hongaarse moeder en een Friese vader, heeft aan den lijve ondervonden wat taaldiscriminatie inhoudt. Hij woonde een aantal jaren in Roemenië, waar hij werkte als tolk, en ervoer de moeilijkheden die de Hongaarse minderheid daar ondervindt. Hij was dan ook gealarmeerd toen het EU-Associatieverdrag met Oekraïne werd voorgesteld rond 2016. Daarin was niets geregeld voor de minderheden in Oekraïne.

Meteen nadat het Associatieverdrag was goedgekeurd, in 2017, voerde Oekraïne zijn eerste taalwet in, met diverse discriminerende bepalingen. Tussen 2017 en 2019 werden de Oekraïense taalwetten verder aangescherpt. “Oekraïne heeft het zo bont gemaakt, dat het uitgeven van Russischtalige boeken verboden is, bovenop het inmiddels al geldende verbod om op de radio in het Russisch uit te zenden of om Russischtalige kranten uit te geven”, zegt Landman. “De Oekraïense commissaris voor het beschermen van de staatstaal meldt zelfs trots op zijn website dat het vanaf 16 januari 2021 verboden is een klant in een winkel in een andere taal dan het Oekraïens aan te spreken. Het feit dat

Oekraïne sinds zij lid, geen inspannin deze wetten terug de geloofwaardigh trekking tot het ver waarden.”

De taalwetten in alleen Russischtal meer Hongaars- e den. “In Oekraïne buurlanden Moldav geopolitieke taalm het gebied waarin wordt gesproken, z landsgrenzen.”

“Taalrechten zijn vant voor de Europ Landman uit. “Juist van Joegoslavië zijn nome minderheden duurzame vrede aa codificeren in het burg uit 1995. Dit minderheden tege het vrije gebruik va te waarborgen. Oekr in 1998 geratificeer werd in 2019 pas lid de taalrechten van d minderheid had gev

Naast het Verdrag staat sinds 1998 he voor regionale tale len, dat taaldiscrin zijn nog diverse a onder meer Duits Tirol, Zweedstaliger in Nederland, Bask Spanje en Hongar

LANGUAGE-RIGHTS.EU

Gabor Landman, zoon van een Hongaarse moeder en een Friese vader, heeft aan den lijve ondervonden wat taaldiscriminatie inhoudt. Hij woonde een aantal jaren in Roemenië waar hij werkte als tolk en ervoer de moeilijkheden die de Hongaarse minderheid daar ondervindt. Hij was dan ook gealarmeerd toen het EU-Associatieverdrag met Oekraïne werd voorgesteld rond 2016. Daarin was niets geregeld voor de minderheden in Oekraïne.

Meteen nadat het Associatieverdrag was goedgekeurd, in 2017, voerde Oekraïne zijn eerste taalwet in, met diverse discriminerende bepalingen. Tussen 2017 en 2019 werden de Oekraïense taalwetten verder aangescherpt. "Oekraïne heeft het zo bont gemaakt, dat het uitgeven van Russischtalige boeken verboden is, bovenop het inmiddels al geldende verbod om op de radio in het Russisch uit te zenden, of om Russischtalige kranten uit te geven", zegt Landman. "De Oekraïense commissaris voor het beschermen van de staatstaal meldt zelfs trots op zijn website dat het vanaf 16 januari 2021 verboden is om een klant in een winkel in een andere taal dan het Oekraïens aan te spreken. Het feit dat Oekraïne sinds haar kandideren als EU lid, geen inspanningen heeft verricht om deze wetten terug te trekken, beschadigt de geloofwaardigheid van de EU met betrekking tot het verdedigen van Europese waarden."

De taalwetten in Oekraïne raken niet alleen Russisch-taligen maar ook onder meer Hongaars- en Roemeens-sprekenden. "In Oekraïne leven net als in haar buurlanden Moldavië en Roemenië grote geopolitieke taalminderheden, waarbij het gebied waarin deze minderheidstaal wordt gesproken, zich niet beperkt tot de landsgrenzen."

TWEETALIGE POLITIE AUTO, BOZEN, ZUID-TIROL, ITALIË (JULI 2023)

"Taalrechten zijn buitengewoon relevant voor de Europese integratie", legt Landman uit. "Juist na het etnische echec van Joegoslavië zijn de rechten van autonome minderheden als fundament voor duurzame vrede aangemerkt door ze te codificeren in het verdrag van Straatsburg uit 1995. Dit verdrag beschermt minderheden tegen nationalisme door het vrije gebruik van hun taal en cultuur te waarborgen. Oekraïne heeft dit verdrag in 1998 geratificeerd. Noord-Macedonië werd in 2019 pas lid van NAVO nadat het de taalrechten van de Albanese autonome minderheid had gewaarborgd."

Naast het Verdrag van Straatsburg is er het Europese Handvest voor regionale talen en minderheidstalen dat in 1998 in werking trad, dat taaldiscriminatie verbiedt, en zijn er nog diverse verdragen, die onder meer Duitstaligen in Noord-Tirol, Zweedstaligen in Finland, Friezen in Nederland, Basken en Catalanen in Spanje, en Hongaren in Slowakije en Roemenië het recht

geven om hun taal en identiteit vrij te gebruiken in hun privéleven, de zorg, de handel, cultuur en bij justitie. Het Europees Verdrag voor de rechten van de mens verbiedt bovendien discriminatie op grond van taal en etniciteit, stelt Landman.

Hij heeft in 2019 de Europese Commissie en Europese Raad (van ministers) aangesproken en namens zijn stichting een klacht ingediend bij de Commissie, gericht op de toetreding van Oekraïne, maar daar heeft hij niks op gehoord. De Europese Raad (van regeringsleiders) heeft in 2022 wel aangegeven dat Oekraïne zich dient te houden aan "eerbiediging van de taal- en onderwijsrechten van personen die tot een nationale minderheid behoren". De vraag is of zij dit principe in de praktijk brengt ten aanzien van Oekraïne. Landman is daar niet gerust op. "Het is buitengewoon kwalijk dat Oekraïne met het ontmantelen van het bestaande onderwijs in de moedertaal gemeenschappen van kwetsbare historische minderheden zoals Russen Hongaren, Polen en Roemenen in hun voortbestaan bedreigt. Er is alleen politieke wil van Oekraïne nodig om die wetten in te trekken. Het zou onacceptabel zijn als de EU dit niet afdwingt. Dit kan grote repercussies hebben voor de toekomst."

Verschenen in DAK van 21-10-2023

Nederlands :
https://language-rights.eu/DAK_OEKRAINSE_TAALWET21102023.pdf

Engels :
https://language-rights.eu/DAK_OEKRAINSE_TAALWET21102023_GB.pdf

Hongaars :
https://language-rights.eu/DAK_OEKRAINSE_TAALWET21102023_HU.pdf

Ernstig als Russen geen Russisch mogen spreken

2014!